www.svoboda-news.com

СВОБОДА / SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXI. Число 117. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 19. мая, 1923. — VOL. XXXI. No. 117. Jersey City, N. J., Saturday, May 19, 1923. THREE CENTS

ВИСТУП ГАРДИНГА ПРОТИ КУ-КЛАКС-КЛЕНА

ВАШИНГТОН, 17. мая. — Президент Гардинг виголосив тут при нагоді відслонення помятника американського патріота Александра Гемілтона промову, в якій звернувся з острими словами проти організацій, опертих на ненависти й насильстві, які буцімто ратуючи американську конституцію в дійсности її валять. Хоча президент не назвав поіменно сеї організації, всі поясняють слова його яко звернені проти Ку-Клакс-Клена.

Президент оплакував теж в своїй промові творення малих партій та Фракцій яко доказ зросту політичного розбиття американського народа.

КОНЕЦЬ ТЕКСТИЛЬНОГО СТРАЙКУ В ВОРЕНІ

ПРОВІДЕНС, Ровд Айленд, 17. мая. — Патидневий страйк, зарядженний юнією направлювачів ткацьких варстатів, покінчився тим, що всі півтора тисячі робітників ткальної фабрики Ворен Манюфекчерінь Ко. вертають завтра до роботи.

Причиною завішення праці була суперечка межи зарядом та фабрикою за нанимання трох неюнійних робітників. Трудність полагоджено в той спосіб, що одному робітникови дозволено приступити до юнії, другий найшов собі роботу деинде, а третий заявив, що він вже не хоче роботи.

ПОЧИНАЮТЬ ЗАВОДИТИ 8-ГОДИННУ ШИФТУ В СТАЛЕВІМ ПРОМИСЛІ

ЯНГСТАВН, Огайо, 17. мая. — В кількох місцевих сталевих фабриках заведено 8-годинну шифту, покищо для чотирох кляс робітників, а то для: помічників першої, другої й третої кляси та для операторів сталевих журавлів (двигачів). Зміна не має ніякого впливу на заплату.

ЮНІЙНИЙ ПРОВІДНИК В ТЮРМІ

НЮ ЙОРК, 17. мая. — Зі стейтової тюрми Сінг-Сінг в Осінінь доносять, що Роберт Бриндел, колишній голова союза нюйорських будівляних юній, засуджений свого часу на довголітну вязницю за безпощадне обмежування свобідного ведення будівляного промислу, дістав припорученне від вязничного заряду перевести у вязниці ряд будівляних робіт. До помочи йому віддано 250 вязників.

ГУБЕРНАТОР ЗІГНОРУВАВ ВИЛСОНА

ДЕНВЕР, Колорадо, 17. мая. — Губернатор стейту Колорада іменував новим сенатором Злучених Держав Альва Б. Адамса, щоби сей заняв місце померлого недавно сенатора Николсона.

Николсон був републиканець, а Адамс є демократ. За іменоване наслідника Николсона розвелася була свого часу широка публична дискусія, в якій забрав був навіть участь бувший президент Вилсон, висуваючи на се становище свого кандидата. Губернатор, однак, зігнорував сі всі пропозиції та іменував сенатором свого ноловіка. Адамс буде сенатором до вибору в осени 1924. року.

НОВИЙ ЗЕМЛЕТРУС В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

ҐАЯКВІЛЬ, Еквадор, 17. мая. — Кіто та його околицю навістило знова землетрясенне. Наслідком трясення землі повалилися або ушкодилися важні публичні будівлі, як: палата президента, міський ратуш, катедра, палата архиепископа, астрономічна обсерваторія, військова академія, зелізничий двірець і другі. Військова академія зруйнована так сильно, що треба було її зовсім покинути. Досі донесено, що через землетрус погибло двоє людий. Є богато ранених.

Місто Кіто, котре має коло 100,000 мешканців, терпить часто від землетрусів. Лежить воно в гірськім розколині на схід від вульканічної гори Пічінча, на висоті яких 9,500 стіп понад уровень моря. Важне воно для світової торговлі своїми виробами вовняними та бавовняними, коробками, килимами і т. и. Всі будівлі, згадані в телеграмі, положені в середині міста довкола ратушевої площі.

БОРОТЬБА ЗА ПРОГИБІЦІЮ

ОЛБАНІ, 17. мая. — Стейтовий губернатор, котрому предложено до підпису або заветовання стейтовий закон про відкликанне помочи федеральному урядови при виконуванню прогибіції, заявив, що він хоче наперед відбути публичне переслуханне в сій справі Переслуханне має відбутися дня 31. мая.

Ся заява розворушила обі сторони до ще жвавійшої агітації. Прихильники прогибіції кажуть, що якби губернатор стейту добувся на відвагу заветувати стейтовий закон, то він ставби цілодержавною фігурою, перед якою стоять всякі можливости політичної карієри. Зате рівнож другі організації, межи иншим нюйорське товариство Членів Великих Лав Присяжних Судців висилали до губернатора телеграми з домаганнями підписання ухвали.

ДОРОЖНЕЧА ПОЖИВИ НЕ ПЕРЕСТАЄ

ВАШІНГТОН, 17. мая. — Як подає департамент праці, ціни средств поживи в дрібній торговлі за послідний місяць зовсім не спадали. Після свого розрахунку, пересічна скількість поживи для пересічної американської родини (з 5 осіб) навіть зросла в ціні о 1 процент в місяцю квітню в порівнанню з місяцем мартом.

Щодо поодиноких товарів, то капуста зросла в місяци квітню о 27 процент, картофлі о 14 процент, цукру о 4 процент, мяса та муки о 2 проценти. Зате ціна на яйця, сир, розинки, деяке мясо, масло, сливки, солонину та деякі овочі дещо спала.

Коли порівнати ціни з сьогорічного квітня з цінами на ті самі товари в квітню минувшого року, то сьогорічні ціни висші на 3 процент. Колиж ціни сьогорічного квітня порівняти з цінами десять літ тому назад, то сьогорічні ціни висші від попередних о 40 процент, себто за те, за що тепер платиться 1 доляра 40 центів, 10 літ тому платилося всего доляра.

ЄДНАЙТЕ
НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО
У. Н. СОЮЗА

ДО КІНЦЯ ЧЕРВНЯ С. Р. ПРИЙМАЄ У. Н. СОЮЗ НОВИХ ЧЛЕНІВ, СТАРШИХ І МАЛОЛІТНІХ БЕЗ ВСТУПНОГО.

УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНИ ТА ЧЛЕНКИНІ, ВИКОРИСТАЙТЕ СЮ НАГОДУ І ПРИЄДНАЙТЕ ЗА СЕЙ ЧАС ТИСЯЧІ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПАМЯТАЙТЕ, ЩО ЗРІСТ ЧИСЕЛЬНОЇ СИЛИ І МАЙНА У. Н. СОЮЗА СЕ ДОРОБОК УСІХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

ЗА НАФТОВІ ТЕРЕНИ

ВАШІНГТОН, 16. мая. — Секретар (міністер) внутрішних справ видав нині нове орeченне в справі арендування нафтових теренів, належачих до американських Індіян. Після сього оречення чужинці будуть мати на будуче повне право арендувати землі з нафтовими жерелами.

Ореченне Фола стоїть у виразнім противеньстві до дуже недавно виданого оречення міністерства внутрішних справ, після котрого таке арендованне нафтових теренів в Америці чужинцям було заборонене.

ХОЧУТЬ ЗДЕРЖАТИ БУДУВАННЯ В ЦІЛІЙ ДЕРЖАВІ

Директори американської будівляної ради, яка обєднує будівляних підприємців з цілих Злучених Держав, рішили розвести агітацію за здержанием будування домів в цілій Америці на так довго, поки край не перейде через переломову дорожнечу, в якій він тепер находиться.

ПОХОРОН БЛ. П. Д-РА ЮЛІЯНА ЧУПКИ

„Америка" повідомляє: В суботу, 12. с. м. відбувся з дому жалоби при 1022 Савт 51 улиця у Филядельфії на Вудлавн цвинтар при співучасти горстки найблизшої родини і близких приятелів Покійного. Панахиду над домовиною в домі відправив о. М. Кінаш, котрий також виголосив промову по англійськи, а співав хор українських дівчат зі Сиротинця в сполуці з мужеським хором під управою катедрального диригента Василя Коцюбинського. Почесну службу при виносі домовини сповняли: п. Е. Якубович, Д. Штогрин, А. Цукровський, П. Кирилюк, О. Кульчицкий і др. Семен Демидчук. Небо післало рясний дощик саме перед зложенням тлінних останків Покійника у гріб, вистелений квітами.

ЗАНЕПАД ВЕЛИКИХ МІСТ НА УКРАЇНІ

Совітськими статистичними установами оголошено результати перепису населення в 1922 році по великих містах; перепис констатує кольосальне зменшення населення міст особливо на полудневій Україні. Особливо зменшилась кількість населення в Миколаїві і Херсоні; Одеса, яка перед війною мала коло півтора міліона населення, зараз має 298,991 людий.

ВАЖНІ ПОЛІТИЧНІ НАРАДИ

Сими днями приїхав до Вашінгтону на довший побут в домі президента Гардинга американський представник в Анґлії Гаврей. Замітно, що вскорі по його прибуттю зявилися з короткими звітами про стан чужих країв американські преставники в Німеччині, Еспанії та Японії.

ЗАТОПЛЕННЄ КОРАБЛЯ

Недалеко від Норфовка, в стейті Верджінії, затонув на Океані пароход „Санта Мальта", влетівши на піскову мілину серед густої мраки. Кілька прибережних кораблів поспішило сейчас на допомогу залозі.

АРЕШТУВАННЯ ДЕФРАВДАНТА

Перед кількома місяцями донесли часописи про аферу дефравданта Гаммера, який забравши 40 міліонів на шкоду львівської фірми „Пльон" утік з танечницею одного з львівських кабаретів до Відня. На днях арештовано Гаммера у Відні; очевидно без тих 40 міліонів, які останутся довічною претенсією львівських паскарів, пошкодованих дефравдацією Гаммера.

ПОВІСИЛИ ЖІНКУ І ЧОЛОВІКА

З Едмонтон, Алберта, Канада, повідомляють: Дня 2. мая о 6-ій годині виконано засуд смерти на Емілію Пікаріло і Флоренції Ласандра. Обоє згинули на шибениці за замордованне поліймана Стіва Лавсона, коли той зловив їх в автомобілі з горівкою.

До вини не признались обоє. Пікоріло (Італієць) казав, що хоч він мав револьвер, то фатальний стріл упав з револьвера панни Ласандри. Масандра знова казала, що Пікаріло втиснув в її руку револьвер вже по убиттю поліцмана.

Перед повішенням Пакаріло сказав, що влада вішає невинного чоловіка. Ласандра знова сказала, що Пікаріло брехав, що вона задармо гине.

Оба тіла похоронено на католицькім цвинтарі без публичної церемонії.

НОВИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ „КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ УКРАЇНИ"

В склад нового центрального комітету „комуністичної партії України" вибрані: Раковський, Петровський, Скрипник, Лебедь, Чубар, Рубар, Рухимович, Угарів, Затонський, Радченко, Іванів, Мануїльський, Клименко і Майоров.

ВОДА ЗАЛИЛА КАНАДІЙСЬКЕ МІСТО

З Брендону, Ман. (Канада) доносять: Вода в ріці Асініобойн піднеслася 7. мая. на 2 фіти вгору і ралила „Ферст стріт" так, що автомобілі і вози ідуть до половини у воді. Їхати головним гостинцем дуже небезпечно, бо туди вода пливе з незвичайною скоростю.

Вода ще прибуває і є небезпека, що небаром десятки тисяч акрів досі високо положеної і сухої землі опиниться під водою. Мешканці, які перебували у своїх частинно залитих одноповерхових домах, були тепер змушені вибратись. У многих случаях обстанову хатну виношувано з хат через горішні вікна. Малі хати находяться цілковито під водою.

На схід від міста майже за одну ніч великі простори землі перемінились у великі озера.

Властителі малих суден заняті перевожуванием людий, які хотять покинути північну часть міста, де всяка їзда стала цілковито неможливою.

СТАНОВИЩЕ НА СТЕПОВІЙ УКРАЇНІ

Особа, що прибула недавно з Херсону, подала співробітникови „Русспреса" такі відомости про відносини, що панують тепер на Степовій Україні:

Большевики, захопившись „економією", широко переводять скорочення своїх державних установ і націоналізованих підприємств. Недавно ліквідова цілий Дніпровський повіт і в звязку з цим ліквідовано всі повітові установи. Число випадків скрізь зменьшується. Зачиняється школи. В Херсоні ліквідовано учительську семинарію, єдину на цілу губернію. В результаті цього скорочення установ й підприємств страшенно поширюється безробітте.

ЗАСУД АДВОКАТІВ

Днях покінчився перед львівським карним судом процес проти адвоката д-ра Михайла Задерецкого, д-ра Людвика Рабнера і Маркуса Ербера, обвинувачених о обманство, доконане тим, що на основі сфінгованих претенсій добували вони зі судового депозиту ріжні вартісні предмети. Д-ра Задерецкого засуджено на 4 місяці тюрми, його товаришів увільнено.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ АГІТАТОРИ „ВИДАЛИ" ЗАГРАНИЦЕЮ $13,750,000, НЕ ДАЮЧИ ЖАДНОГО РАХУНКУ

ЛОНДОН, 17. мая. — Кореспондент тутешнього дневника Морнинг Повст доносить з Москви про спір в тамошньому большевицькому „комінтерні" (комуністичному, або третьому інтернаціоналі) ізза розтрати большевицькими лідерами й агітаторами величезних сум гроша на пропаганду заграницею.

Микола Бухарін (звісний агітатор з Ню Йорку), редактор московського большевицького дневника „Правда", предложив спільному комітетови, який складається з центрального комітету Р. К. П. (російської комуністичної партії) та управи „комінтерна", вислід слідства про діяльність представників „комінтерна" заграницею і про їх видатки грішми.

З того слідства виявилось, що:

Г. Г. С. ЗІНОВЄВ, голова управи „комінтерна" видав для якихось тайних женщин агенток у Великій Британії і Франції понад 350,000 фунтів стерлингів ($1,750,000) лише протягом одного 1922 року.

ЖАК САДУЛЬ, бувший капітан французької армії, одержав 170,000 фунтів стерлингів ($850,000) на зорганізованне комуністичного масового руху у французьких кольоніях і не здав жадного рахунку.

КАРОЛЬ РАДЕК (польський Жид), голова пропаганди большевицького уряду, одержав від заграничних агентів „комінтерна" великі фонди на пропаганду в Египті, Болгарії і Туреччині, але з видатків не здав жадного рахунку.

Начальники відділу заграничної пропаганди, НАРІМАНОВ і РОТШТАЙН не здали жадного рахунку з фондів, які виплачено на їх руки ще в 1921 році.

Із звідомлення Бухаріна виходить, що згадані „товариші" не предложили рахунків ані жадних документів із загальної суми 27 міліонів золотих рублів, себто $13,500,000.

У звідомленню не обняті суми, які „товариші" видали і на які предложили „рахунки" і „документи".

Замітка. — „Рахунки" і „документи" на виданих $13,500,000 „товариші" безперечно мають в банках заграницею, де вони зложили їх для себе і для своїх родин на „чорну годину" по упадку комісарського бизнесу, бо другий раз така дурна Росія не трафиться, а хто привик жити по комісарськи, то хоче так житинавіть тоді, як комісарський бизнес шляк трафить.

ДЕ ПОДІТИ „ГРОШ"?

БЕРЛІН, 17. мая. — В Німеччині досі вже надруковано 16,000,000,000,000 (шістьнайцять тріліонів) паперових марок. З того половина в обігу, а друга половина в німецькому державному банку. Одначе сей банк не має поміщення на стільки тріліонів і мусить тепер наймати мешкання і пивниці у приватних людий, щоб їх там помістити.

ХОТЯТЬ БРИТАНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ

ЛОНДОН, 17. мая. — Англійський проповідник Мод Ройден і посолка пані Естор промовляли тут нині і заявились за співділанием Великої Британії із Злученими Державами задля привернення мира і порядку у світі.

УРЯДОВА ОБІЗДКА ВОЗДУШНОГО МІНІСТРА

ЛОНДОН, 17. мая. — Британський воздушний міністер сер Сеймур Гоар виїхав нині з Лондону в 10-дневну подорож воздухом для інспекції воздушних ліній і будови воздухоплавів в Европі.

ГРАБІЖ НА ПОКРИТТЄ ОКУПАЦІЙНИХ ВИДАТКІВ

ПАРИЖ, 17. мая. — Французи забрали в Руршині фарбових витворів вартости $2,000,000. Се покриє видатки їх окупації протягом тижня.

НЕДОСТАЧА ВИН ІЗЗА ФРАНЦУЗЬКОЇ ОКУПАЦІЇ

БЕРЛІН, 17. мая. — Власники німецьких гостинниць заповідають, що ізза французької окупації Надренщини в Німеччині буде недостача ренських вин. Тому вони заводять вже тепер ощадність у видаванню запасових вин з пивниць.

ГРЕЦЬКО-ТУРЕЦЬКИЙ СПІР

ЛОЗАННА, Швайцарія, 17. мая. — Представник Туреччини Ісмет паша і представник Греції Елевтеріос Венізелос поставили собі взаїмно доматання о воєнне відшкодованне, але оба знову відмовились згодитись платити відшкодованне, тількиж оба не хотіли зректися його і вкінці передали питанне до вирішення повній конференції.

БРАНЦІ ЩЕ В РУКАХ ХІНСЬКИХ БАНДИТІВ

ПЕКІНҐ, столиця Китаю, 17. мая. — Американський посол Турман заявив китайському правительству, щоб наперед освободило чужинецьких бранців з рук опришків, а щойно тоді говорити про умови визволу.

СПІР МІЖ АМЕРИКОЮ Й АЛІЯНТАМИ

ПАРИЖ, 17. мая. — В тутешніх урядових кругах заявляють, що між представниками Америки й аліянтів не може прийти до порозуміння щодо звороту Америці видатку в сумі $250,000,000, які вона видала на удержанне свого окупаційного війска в Надренській провінції, в Німеччині.

Кажуть, що може прийти до зірвання відносин.

БРИТАНЦІ ЗАКУПИЛИ НІМЕЦЬКІ КОНЦЕСІЇ В МАЛІЙ АЗІЇ

ЛОНДОН, 15. мая. — Британський синдикат під проводом барона Шредера закупив від швайцарського банку „Цуріх Орієнталь Банк" всі передвоєнні концесії, які мали Німці від Туреччини, в тому і концесію Багдадської зелізниці в Малій Азії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи" і 834 Montgomery. Тел. У. Н. Союза 1833 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПРИМІР ОРГАНІЗОВАНОСТИ.

Серед нашого народу, котрий певно не відзначається великою здібностю до організації, случається ось такий випадок:

Живе в місті Бентлівил, в стейті Пенсилвенія, український імігрант, котрому на імя Іван Фариняк. Родився він в Новосілцях, в сяніцькім повіті, в Галичині, 63 роки тому. В 1889. році приїхав до Америки, і тут зараз по своїм приїзді приступив до запомогової організації „Соединення", а в 1894. році ще й до Українського Народного Союза. Від того року належав він до Союза по нинішний день, себто близько 30 літ. Які долі не переживав Український Народний Союз, як не старалися вороги розбивати його членів чи то надуживаючи до свого національних кличів, чи релігійних, чи соціяльних, Фариняк держався кріпко народної організації та ніколи її не покидав; коли від Українського Народного Союза відступали сотки похитних людий, які, зражені чимнебудь сейчас покидали свою організацію, виплекану довшою власною працею, д. Фариняк з питомою лимківською організованостю завзивав всіх до терпеливости, до патріотизму, до видержання при гурті, при громаді.

Його затрудам Український Народний Союз завдячує немало свого розвою. Відділи в Ленсенрінг, Трогер та Конесвил, як котрий не був заложений добродієм Фариняком, то певно покористувався немалою його працею. Декотрий з них впав незадовго після того, як д. Фариняк випровадився до другої місцевости, — немовби на знак, кілько діяльність одного чоловіка може робити не лишень для зорганізовання, але й удержання відділу.

Та вже найкращим доказом дбалости д. Фариняка за свою організацію, його рідкої вірности для Неї, його послідовного переведення організаційної засади є без сумніву діяльність д. Фариняка коло зорганізовання в Український Народний Союз найблизчої його родини. Видно, що він стоїть на становищи, що організацію треба починати від найблизчих собі людий, від своєї власної сімї. Нині в Українськім Народнім Союзі є вписані та сповняють точно всі членські обовязки: кромі д. Івана Фариняка та його жени Марії, ще сини Михайло та Іван Фариняки, незамужна дочка Марія Фариняк, замужна дочка Катерина з Фариняків Бандрівчак, Антонина з Фариняків Яницька та її муж Дж. Яницький. Кромі сього є членами Молодечого Українського Союза: Анна Фариняк, дочка д. Івана Фариняка, та внуки його: Марія, Валерія, Павліна, Олена, Павло, Андрій та Розалія Яницькі. Словом три поколіня, півтора десятка осіб з одної родини, належить до Українського Народного Союза завдяки льояльній відданости одної людини для сеї організації.

Український Народний Союз може гордитися такими членами, як д. Іван Фариняк. Для свого твердого існування й свого розвою не може Союз побажати собі нічого кращого як таких членів як д. Іван Фариняк як мога найбільше. Колиб кождий член Українського Народного Союза в такий самий спосіб, як се зробив д. Іван Фариняк, приступив до своєї народної організації, якби кождий так вірно, твердо та непохитно видержав при ній без огляду на всякі напасти на Неї, якби так кождий старався все й всюди організувати для Неї нових членів, якби так кождий член подбав вперед усего за вписанне своїх кревних та найблизчих знакомих в Український Народний Союз, — тоді Український Народний Союз за короткий час зрісби в силу в десятеро, обхопивби своєю діяльностю всю українську іміграцію в Америці та, попри звичайні матеріяльні користи для своїх членів та їх родин, самою своєю силою та повагою великої організації принісби немало політичної користи для українського народа в старому краю.

УКРАЇНСЬКА ПАРЛЯМЕНТАРНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ З ПРИВОДУ СМЕРТИ ПОСЛА Т. СТАРУХА

Голова Української Парляментарної Репрезентації посол С. Підгірський з приводу смерти Т. Старуха на адресу редакції „Діла" у Львові прислав таку телеграму:

Я і товариші мої низко схиляємо голови перед домовиною Тимотея Старуха, борця-страдника за волю рідного люду й рідного краю; висловлюємо свій глибокий жаль українському громадянству й родині небіжчика.

СЛАВА ТАКИМ ХЛОПЦЯМ!

Львівська польська часопись „Газета Цодзенна" повідомляє, що підчас бранки до польського війска в Очах Великих, в Яворівщині, українські новобранці з Нугачева, кинулись на комісію, розоружили жандармів, та збурили льокаль бранки. Усі книги і писма знищили. Кількох новобранців арештовано; решта розбіглася.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

НАЦІОНАЛЬНИЙ „НЕП".

Національне питанне на московськім комуністичнім зізді. — Звіт Сталіна. — Національні тертя серед комуністів на Україні. — Резолюція зїзду. — Окупанти й душогуби про „братерство й солідарність народів".

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Потопаючий хапається за соломинку. Не мігши дати собі ради з господарським занепадом своєї „федерації", большевики вигадали „Неп", себ-то „нову економічну політику", яка мала-б примирити засади приватної господарки з засадами державного комунізму. Не мігши дати собі ради з центробіжними (відосередними) тенденціями немосковських країн, насильством прилучених до Росії, большевики тепер вигадали „Неп" національний, себ-то „нову національну політику''.

Вже в попередній дописи про харківські наради комуністичної партії та українського „ЦІК-а" ми зазначили, яку велику ролю відограло національне, властиво — українське питанне на тих нарадах. З питання „неістнуючого", мертвого, „контр-революційного" й ще Бо-зна якого воно раптом повернулось у питанне актуальне й живе. Та Харків — лише філіаля Москви, й то філіаля безсила й залякана, яка не сміє голосно говорити, навіть про справи назрілі, пекучі й для всіх очевидні. Тому дебата над національним питаннем розгорнулася на всю широчінь щойно в Москві, на 12. всеросійськім зїзді комуністичної партії. Тут голосно й одверто було висловлено ті істини, про які на харківських нарадах можна було говорити лише пошепки та „з оглядкою".

Ще за якийсь час перед відкриттєм московського зїзду народний комісар для справ „національних меншостий" Сталін виступив у московській „Правді" з тезами „Про національний моменту державнім і партійнім будівництві". Сама тема була нова й незвичайна, бо що таке для правовірних комуністів національний момент, як не гальма до осягнення „соціялістичного ідеалу"?... Але ще новійшими були думки, які висловлював Сталін і які — о страх, ужас! — сам центральний комітет комуністичної партії благословив і затвердив своєю високою рукою для внесення на близкий зїзд.

Справді, думки були дуже „еретичні". Сталін вимагав, щоб совітська держава нарешті покінчила з економічною та культурною нерівністю національних меншостий. Треба, — казав він, — розвіяти все ще істнуюче недовірре „давнійше поневолених'' меншостей до Великоросії й дати поодиноким народам певність, що центральний уряд, утворюючи нову „союзну" державу не зробив цим першого кроку до остаточної ліквідації федеративної републики й до відбудовання „єдиної, неділимої Росії". Для того мусить бути утворений особливий центральний орган, де всі національности Росії булиб заступлені на паритетних засадах. В урядові органи союзних републик та автономних областей повинні входити лише такі представники, які досконало знають мову й звичаї місцевої людности.

Оттакий був той „революційний" доклад, з яким виступив перед комуністичним зїздом комісар Сталін — до річі сказати, сам з походження Грузин. Певно, вмивалися дрібними слізьми великий Троцький і „твердокамінний" Бухарин, читаючи такі еретичні й небезпечні думки. Та не було иншої ради!

Почався самий зїзд, і Сталін виступив з довгою промовою в оборону своїх пропозиций. Партійна політика, — сказав він, — мусить поборювати **великоросійський шовінізм і фактичну нерівність національностий.** Найкращим до того засобом буде утворенне двох палатної системи в організації союзного центрального виконавчого комітету. Перша палата має бути обрана союзнім совітськім зїзді без огляду на національність, друга-ж має складатися з представників републик та автономних областей на паритетній основі.

І знова виступ Сталіна, такий новий по змісту, було стрінуто не улюлюканнем і не криками „далоп!", а „однодушним одобреннем" (так принаймні стоїть у совітських часописах). І ніхто не виступив з протестами проти Сталінових тверджень, що істнує „великоросійський шовінізм" і що національні меншости фактично не мають рівних прав з пануючою Великоросією, а всі приняли ті твердження, як щось самозрозуміле й давно відоме.

Така лагідність зїзду вдмухнула попутний вітер також у говорильну машину славнозвісного Раковського. Цей спритний муж, славний своїм орієнтаційним нюхом, зараз побачив, куди вітер віє, і зі свого боку також виступив з промовою про національні відносини на Україні. Доки „національний неп" не був офіціяльно проголошений, Раковський мудро тримав язик за зубами й нагоді лише белькотав, що ніякого українства „нет, не било і не будет" і що то все — одна контр-революційна, жовто-блакітна й петлюрівсько-бандитська інтрига. Але тут з московських верхів повіяло иншим вітром, і наша Валаамова ослиция заговорила. Та ще й якими словами!

„**В українській комуністичній** партії, сказав він, — **є лише 23,7% Українців, причім декотрі з них вже забули українську мову.** Пролетаріят великих центрів України, здебільшого московський, не може навязати живих звязків з селом. Щоб боротися з цим ненормальним положенням, **треба поширювати українську мову й полекшити Українцям-робітникам доступ у пануючу партію.** Як що українізация партія піде своєю нормальною дорогою (себто без штучного підлихування — Ред), то **події можуть випередити цей процес, і правительство одного прегарного дня випустить зі своїх рук пановання над українським селянством**...

Центральна партійна школа мусить бути українською, й наука української мови мусить бути обовязково для членів партії''...

У цій сповіді товариша Раковського що не слово — то справжня перлина. Однак, не можна сказати, щоб це були перлини великої політичної мудрости. Нехотячи, Раковський зрадив цілу таємницю „національного непа". Далеко мудрійший Сталін (тому він і сидить у московськім кремлі, а не в Харкові), покривався фразмаи про „братерське єднанне народів" і „правовому рівність". Не стільки мудрий, скільки хитрий Раковський так аразу й випалив: „коли не зробимося всі Українцями — то нам всім скоро прийде капут!"...

Та чим з більшою відвертістю висловився Раковський, тим більше можемо йому бути вдячними за його несподівану щирість. Особливож, думаеться, йому подякують наші робітники поза межами совітської України (хочаб і в Америці) за незвичайно цінне признанне, що в „українській комуністичній партії" є лише 23,7% Українців. З когож складається решта, пане Раковський?...

Резолюція комуністичного зїзду по національному питанню була цілком витримана в дусі промов Сталіна й Раковського. Резолюція висловюється за рівноправність поодиноких републик та автономних країв, за утворенне спеціяльного органу - заступництва всіх републик та автономних країв на паритетних основах, за наданне всім републикам та краям досить широких фінансів і бюджетних прав, за покликанне до урядових органів поодиноких републик та країв лише таких представників, що знають місцеву мову й звичаї, за обезпеченне прав рідної мови по всіх державних установах і за поширенне виховуючої праці в червоній армії в дусі братерства й солідарности народів.

Дуже це все гарні слова та обіцянки, але, дякуючи щирости Раковського, ми знаємо, звідки вони повстали та як їх треба розуміти. Як „новою економічною політикою" большевики хотять заманити в лапку отой злокапосний „міжнародний капітал", що ніяк не хоче йти відбудовувати Росію во славу третього інтернаціоналу, так „новою національною політикою" вони хотять заманити в лапку поневолені національности й передовсім Україну, щоб вони нарешті примирилися з совітською владою й добровільно давали себе рабувати й плюндрувати во славу червоної Москви. І як до міжнародного капіталу „неп" підлещується концесіями, так до поневолених народів „нова національна політика'' підлещується концесіями що до мови, звичаїв, заступництва й т. д. Раковський з товарищами готові навіть підшиватися під Українців, аби тільки зломити „незрозумілий" опір українського мужика. Кажуть, що Раковський почав навіть учитись по-українськи, щоб більше імпонувати українським „шовіністам"...

Ціла ця комедія з „новою національною політикою" має, однак, і свою добру сторону. Вона показує, що немилосердний терор не тільки не знищив національного й зосібна українського руху, а ще більше зміцнив і загартував його. І ще вона показує, що большевикам, не зважаючи на всі їх зусилля й заходи, все-таки не пощастило стати твердою ногою в немосковських краях, хоча-б лише під оглядом політичним. Влада їх у тих краях ще й досі носить характер чисто-окупаційний, примусовий.

Не думаємо, щоб „неп" національний мав більше успіху, ніж „неп'' господарський. Проголошенне „нової національної політики" зістанеться лише доказом повного безсилля совітської влади перейти до мирного будівництва та встановити хоч скільки-небудь нормальні відносини в окупованих країнах. Хто звик живитися свіжою кровю, тому ніколи не смакуватиме пісна страва, а коли такий хижак і заспіве про „братерство й солідарність", то це для всіх лише буде доказом, що йому притупилися хижацькі зуби.

Берлін, 2. травня.

Радянин.

ПОДЯКИ.

Отсим складаемо подяку Головному Урядови У. Н. Союза за скору виплату мені посмертного по нашій любезній доньці Олені, котра померла 4. квітня, 1923. Також дякуємо урядови від. 98 У. Н. С. і о. Фекулі і всім учасникам похорону. А до Вас, Родичі, кличемо: Вступайте в члени У. Н. Союза і дітий своїх вписуйте, бож то єдина наша поміч в Америці, бо ніхто не може знати коли смерть прийде. Невідкладайте на пізнійше, маете добру нагоду тепер, тож горніться до У. Н. Союза. — **Николай і Анна Сулима,** члени відділу 98 в Шенандо, Па.

Складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділену мені запомогу з фонду убогих в сумі 50 долярів, котра сталася великою підпорою моїй родині вчасі моеї слабости. Я раджу кождому Українцеви, котрий не належить до жадної організації, щоби вступив у члени У. Н. Союза, бо то одна наша мати, котра не одній вдові, не одній сироті слези обтерла вчасі недостатку і смутку. До діла, Браття Українці, свій до свого, бо свій як не заплаче, то хоть скривиться і таки порадить і подасть помічну руку свому братови. — **Василь Паньків,** член від. 127 в Бофало, Н. Й.

З ОБЄДНАННЯ.

ЯК ЗЛОЖИМО БОЄВИЙ ФОНД УКРАЇНИ?

На це дае відповідь лист з Янгставн, великої української громади, але не зорганізованої.

Ось що пишуть з тої громади:

Янгставн, О., 14. мая, 1923. — Ми зібрані на Січових зборах Січовики зрозуміли добре потребу Обєднання і складаємо народній податок в сумі 12 дол. Щоправда, мало, але зваживши що нас Січовиків має 10, а на зборі явилось вісім, то досить велика сума на мою гадку. Чи не так? Але коли взяти під увагу, що в Янгставн є всіляких товариств і братств аж чотирнайцять, і декотрі числять аж по 100 членів і більше а до сего часу не зложили ще народнього податку, то наше Січове Товариство може дало і добрий початок.

Гей, гей, якби так Січова Організація числила бодай яких десять тисяч членів, то нині справа не так стояла би! Але Січ не всі люблять. А чому? Тому, що у нас є в програмі Працюй і другим помагай, а тими другими є наші браття, Січовики в Европі, інваліди і Рідна Школа.

У нас також було понад 50 Січовиків. Прийшли раз, два на збори і коли переконались, що у нас нема „На" але „Давай", так і свічкою його не найдеш більше. А губою то патріоти, що і не знайдеш другого такого. Співають завзято „душу, тіло ми положим", а бідного кводра не годен стягнути з нього, а душу і тіло нібито дав би.

Ану, Родимці в Янгставн, зійдіться хоч раз на збори та гукніть так здорово, щоби Вас аж почули в нашім старім краю! По $3,00 зложім, кождий з нас за нашу свободу! Тим покажемо Ляхови, що ми браття козацького роду. Але гарно було би і не показували би більше другі громади на нашу громаду в Янгставн пальцями.

Тож до діла браття, бо пора се велика, а у нас гарних людий богато. Лише не спімо, а гаразд буде. — **Ст. Олешицький.**

Обєднанне Укр. Організацій в Америці.

ЗАГРОЗА ХОЛЄРИ НА УКРАЇНІ

З Харкова повідомляють, що совєтська влада стурбована можливостю вибуху на Україні холєри. В цілях попередження пошести виданий наказ про обовязкове щепленнє холєри всім робітникам, червоноармійцям і служачим в совєтських установах. Всім установам видано наказ призначити значні кредити на протихолєрні заходи.

З ОБЄДНАННЯ.

СПРАВА НАРОДНЬОГО ПОДАТКУ.

Обєднанне Українських Організацій одержало $5.00 народнього податку від громадянина з Емстердам, Н. Й., який дае жертву але не тому, щоб імя його було друковане в газетах, а тому, бо він розуміє, що український нарід тепер бореться всіми силами і треба йому дати допомогу. А то-ж дасть йому допомогу, як не ми? Ми остались одинокими союзниками нашого народу і він жде нашої помочі, бо ми його брати.

Осьщо пише цей громадянин:

„В залученню пересилаю чек на суму $5.00 яко добровільний народній податок крім звичайного, котрий вже зложив згори по 25 цнт. місячно в місцевому відділі. При оголошенню моєї жертви прошу подати тільки Українець з Емстердем, Н. Й."

Є ріжні люди, — один дає сотки, а другий жалує 25 цнт., хоч на самогонку викладає річно сотки долярів.

А кілько буде таких, які підуть за приміром того щирого Українця, котрий не шукає розголосу, але хоче дати лиш поміч свому нещасному народови; хоче осушити сльози заплаканих сиріт; хоче нагодувати нещасних, голодних інвалідів; хоче помогти нашим вязням, школі і нашим Стрільцям, які голіруч борються з ворогом?

Громадяни, ідіть за тим приміром і всі як один вступайте в ряди борців!

Обєднанне Укр. Організацій в Америці.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦІ.

Українські громадяне міста Ню Йорку й околиць не забудьте прийти на

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

яке відбудеться

заходом Ліги Горожан в Ню Йорку

В НЕДІЛЮ, 20. МАЯ 1923

В ГАЛІ УКР. НАРОДНОГО ДОМУ,

217 E. 6th Street, New York, N. Y.

На вічу промовлятиме член президії Українського Товариства Ліги Націй І. БАЗЯК про Українське Товариство Ліги Націй, його цілі і завдання, його роля в боротьбі українського народу за велику неподільну Українську Державу та конечна необхідність і важність існування цього Т-ва в теперішний час. 15,17

Початок о годині 2.45 пополудни.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанне веде до просвіти, а просвіта — се сила.

Пишіть по цінник книжок до "SVOBODA",

Grand Street Jersey City N. J.

УКР. НАР. ДІМ, 217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКА ТЕАТРАЛЬНА ДРУЖИНА

під зарядом і участю Д. Медова і Р. Соловієвої відограє

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-го МАЯ С. Р.

ВОСКРЕСЕННЯ

модерну штуку в 4-ох діях В. Колисниченка.

Початок точно о годині 8.15.

ВСТУП: $1.10 і 83 центи включаючи податок.

Ся штука буде виставлена не лише перший раз в Ню Йорку, але й в цілій Америці. Хто любить штуки і знає їх оцінити той певно спроможеться на се, щоби її побачити. Се есть щось гарного і модерного, якого українська публика еще дотепер не бачила. Вона представляє такі сцени: Український Великдень (Пасха) в богатого актора; розкішний модерний кабарет та день Великодня в церкві і біля церкви. Тікети можна скорше набути в офісі Українського Народного Дому. **Заряд.**

ПОЗІР! ДЖЕРЗИСИТЧАНЕ! ПОЗІР!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. ДОМУ (гора міста)

Співацький Кружок ім. Лисенка відограе

ПРЕДСТАВЛЕННЄ

ЗОРЯ НОВОГО ЖИТТЯ

комедія в 4. діях, написав А. Ф. Кащенко.

У ВІВТОРОК, ДНЯ 29. МАЯ С. Р.

в гали BERGEN LYCEUM, 651 Bergen Ave., JERSEY CITY, N. J.

Початок о 7.30 вечером.

Управа Укр. Нар. Дому просить, щоб на сей день місцеві товариства і громада не улаштовували жадних инших забав а всі прийшли на представлення. — До галі можна їхати з долини міста Montgomery St. карою і висісти на Bergen Square, звідки на ліво три блоки до галі; з Lafayette брати Belt Line кару і висісти на Bergen Ave. З гір до Summit Sta., звідки брати Bergen Ave. бос, котрий довезе Вас аж до галі, або Belt Line кару з Five Corners, пішки до галі 20 мінут ходу. **Управа У. Н. Дому.**

ЗВІТ

загального голосовання членів У. Н. Союза в справі видання календаря на рік 1924.

Відділи	Члени що голосували за виданнєм календаря	Члени що голосували проти вид. календаря	Члени що неголосували в справі вид. календаря	Разом
1	135	—	49	184
2	—	—	69	69
3	17	4	19	40
4	19	6	10	35
5	25	—	9	34
6	8	6	—	14
7	41	—	46	87
8	40	—	6	46
9	44	—	—	44
10	61	—	20	81
11	8	—	9	17
12	51	—	—	51
13	5	6	11	22
14	—	—	41	41
15	20	—	8	28
16	24	—	—	24
17	—	—	15	15
18	6	7	51	64
19	6	—	—	6
20	70	—	—	70
21	13	—	—	13
22	—	15	31	46
23	—	15	1	15
24	—	—	58	58
25	19	—	—	19
26	6	—	5	11
27	16	5	6	27
28	73	—	—	73
29	65	—	3	68
30	20	1	3	24
31	38	—	16	54
32	20	—	—	20
33	6	—	25	31
34	28	—	18	46
35	8	2	6	16
36	—	25	7	32
37	—	—	29	29
38	42	42	40	124
39	—	—	37	37
40	14	—	—	14
41	—	—	21	21
42	60	—	1	61
43	9	—	2	11
44	25	—	14	39
45	25	—	50	75
46	—	—	16	16
47	10	2	3	15
48	36	—	—	36
49	5	—	—	5
50	15	—	5	20
51	—	—	30	30
52	11	—	3	14
53	5	—	25	30
54	8	—	—	8
55	—	—	19	19
56	32	—	5	37
57	32	—	15	47
58	21	—	19	40
59	43	—	—	43
60	4	—	5	9
61	32	—	1	33
62	12	2	40	54
63	159	—	—	159
64	15	11	—	26
65	90	—	—	90
66	30	—	9	39
67	11	9	26	46
68	8	4	—	12
69	27	1	32	60
70	130	—	—	130
71	—	—	11	11
72	—	—	23	23
73	28	1	20	49
74	—	—	19	19
75	21	—	10	31
76	54	23	21	98
77	20	6	17	43
78	—	—	75	75
79	4	—	—	4
80	18	—	6	24
81	21	—	39	60
82	19	—	—	19
83	21	—	23	44
84	9	—	1	10
85	24	—	26	50
86	42	3	2	47
87	18	—	31	49
88	4	1	—	5
89	5	—	1	6
90	5	—	1	6
90	45	—	9	54
91	54	—	49	103
92	13	—	—	13
93	7	—	5	12
94	—	—	39	39
95	31	—	3	40
96	—	—	92	92
97	—	—	28	28
98	61	—	—	61
99	46	5	31	82
100	—	40	1	41
101	19	2	6	27
102	87	—	21	108
103	—	—	30	30
104	6	34	49	89
105	17	5	31	53
106	47	15	34	96
107	—	21	—	21
108	18	4	11	33
109	60	—	—	60
110	12	—	—	12
111	13	—	1	14
112	53	—	49	102
113	37	5	—	42
114	16	2	9	27
115	8	—	1	9
116	—	—	24	24
117	—	—	44	44
118	29	—	4	33
119	19	—	3	22
120	62	—	—	62
121	28	—	1	29
122	—	—	16	16
123	15	—	8	23
124	20	2	7	29
125	10	—	5	15
126	—	24	—	24
127	32	1	17	50
128	8	2	15	25
129	10	—	1	11
130	—	[illegible]	95	95
131	9	[illegible]	[illegible]	[illegible]
132	50	4	16	70
133	39	12	31	82
134	—	18	—	18
135	41	1	36	78
136	56	6	—	62
137	26	4	28	58
138	20	—	—	20
139	29	—	—	29
140	19	4	—	23
141	10	—	—	10
142	10	—	43	53
143	—	—	35	35
144	11	—	21	32
145	19	3	—	22
146	24	6	9	39
147	—	—	88	88
148	—	9	—	9
149	1	22	9	32
150	9	—	1	10
151	22	22	—	44
152	13	—	—	13
153	5	3	—	8
154	21	2	—	23
155	25	17	103	145
156	22	—	—	22
157	—	—	38	38
158	5	—	—	5
159	16	—	10	26
160	53	—	—	53
161	15	3	11	29
162	10	—	13	23
163	34	—	—	34
164	14	—	4	18
165	—	—	60	60
166	10	—	2	12
167	8	—	4	12
168	15	6	68	89
169	18	—	—	18
170	75	33	—	108
171	17	4	2	23
172	28	—	—	28
173	—	—	14	14
174	20	—	—	20
175	20	—	28	48
176	17	—	2	19
177	11	—	23	34
178	7	—	—	7
179	81	—	—	81
180	4	3	—	7
181	69	—	—	69
182	14	—	—	69
182	14	—	33	47
183	36	—	1	37
184	7	—	—	7
185	20	—	—	20
186	—	—	37	37
187	—	18	5	23
188	7	—	—	7
189	7	4	—	11
190	11	—	—	11
191	20	—	—	20
192	21	2	—	23
193	16	3	49	68
194	7	—	—	7
195	11	3	10	24
196	12	—	12	24
197	—	—	16	16
198	13	5	2	20
199	9	2	—	11
200	52	—	—	52
201	18	—	—	18
202	11	—	—	11
203	23	—	22	45
204	3	—	3	6
205	7	—	—	7
206	89	—	29	118
207	16	2	—	18
208	10	—	—	10
209	42	—	30	72
210	—	—	22	22
211	34	—	9	43
212	5	9	—	14
213	—	—	137	137
214	10	8	—	18
215	12	11	—	23
216	—	—	24	24
217	—	—	111	111
218	—	—	86	86
219	16	3	—	19
220	18	20	19	57
221	157	—	—	157
222	8	—	—	8
223	82	—	—	82
224	9	—	2	11
225	—	13	4	17
226	3	9	—	12
227	20	—	5	25
228	—	—	27	27
229	62	—	37	99
230	49	—	42	91
231	23	—	1	24
232	34	—	—	34
233	25	8	—	33
234	21	—	64	85
235	28	—	22	50
236	19	—	—	19
237	26	49	—	75
238	15	—	—	15
239	89	—	—	89
240	11	—	—	11
241	—	—	13	13
242	22	—	5	27
243	27	—	11	38
244	15	—	—	15
245	46	—	—	46
246	13	—	1	14
247	83	—	31	114
248	19	12	3	34
249	—	—	21	21
250	—	5	—	5
251	20	10	10	40
252	18	—	3	21
253	18	—	—	18
254	23	6	18	47
255	12	4	21	37
256	—	—	8	8
257	12	—	—	12
258	13	—	—	13
259	—	—	77	77
260	12	—	—	12
261	5	—	1	6
262	3	6	6	15
263	13	—	—	13
264	3	—	5	8
265	7	—	1	8
266	6	—	—	6
267	14	—	—	14
268	—	—	26	26
269	15	—	3	18
270	48	—	43	91
271	12	—	—	12
272	—	—	6	6
273	20	13	1	34
274	9	8	48	65
275	—	—	5	5
276	20	—	144	164
277	20	—	—	20
278	—	—	27	27
279	—	—	12	12
282	22	—	27	49
283	46	—	—	46
286	33	—	—	33
288	19	23	28	70
290	4	15	2	21
291	—	—	12	12
292	64	—	23	87
293	8	—	3	11
295	46	—	16	62
296	25	—	42	67
300	—	145	—	145
301	—	—	63	63
308	42	—	26	68
314	—	5	—	5
315	9	—	—	9
316	130	—	—	130
317	37	—	1	38
318	[illegible]	—	6	25
320	21	—	—	21
321	9	—	24	33
323	20	—	11	31
324	38	—	—	38
326	37	—	24	61
330	57	—	—	57
332	25	—	6	31
336	—	—	53	53
338	40	—	86	126
339	34	—	2	36
341	—	—	33	33
342	13	2	45	60
344	13	—	—	13
347	20	—	—	20
350	13	—	15	28
351	12	6	1	19
354	18	7	—	25
355	32	—	9	41
357	16	5	—	21
363	19	—	28	47
364	60	—	—	60
365	21	4	6	31
367	70	—	—	70
369	20	20	17	57
370	81	—	—	81
371	36	4	—	40
379	22	—	6	28
380	9	3	1	13
381	—	—	8	8
384	25	25	5	55
385	30	20	19	69
388	25	10	17	52
391	10	10	—	10
392	5	—	3	8
393	16	—	—	16
396	22	1	13	36
400	12	7	—	19
401	7	3	4	14
402	2	—	—	2
	7.242	1.084	4.850	13.176

Джерзи Сіти, Н. Дж., 15. мая 1923.

І. Каштанюк,
гол. рек. секретар У. Н. С.

НЕСКОГОНІНҐ, ПА.

Повідомляється членів від. 231 У. Н. Союза в Нескогонінґ, Па., що заснувався комітет, котрий має занятись збіркою жертв на Народний Дім. Комітет буде висилати своїх колекторів поміж членів У. Н. Союза і поміж другі організації. Просимо Вас Браття і Сестри, поможіть нам в тім ділі, не жалуйте офірувати лепту коли до вас руку витягаємо. Поможіть нам, бо не маємо де подітись. Вже третий рік як ми тягаємося як тії комірники, бо нема де подітись, а самі не можемо собі помочи, бо нема де ані винаймити — одним словом, не маємо де подітись і мусимо старатись за свою власну хату. 13,17

Михаїл Кобінець, предс.;
Антоній Гоцко, касієр;
Роман Чолій, секретар.

French Line
Compagnie Générale Transatlantique

ПОСПІШНА ЇЗДА НА І З УКРАЇНИ

France May 23; La Savoie June 2
Paris June 6; Lafayette June 23

По всі дальші інформації голоситься до місцевого агента Французької Лінії або офісу компанії
19 STATE ST., NEW YORK CITY

НЕСОЦІЯЛІСТИЧНИЙ ПОСТУПОК „СОЦІЯЛІСТА"

В польському соймі в комісії посольської „нетикальности" є вимога з луцької прокуратури о видачу судови українського посла Марка Луцкевича, за протидержавну агітацію. Справу сю мав реферувати посол Ліберман, член клюбу П. П. С. (польської партії соціялістичної). але побоявся видно втратити ласку у польських панів і зрікся цього реферату. Справу цю, буде тепер реферувати пястовець посол Бродацький котрий 17. квітня с. р. на засіданню сойму виступав після промови посла Приступи з нападом на Луцкевича і на всі національні меньшости. Треба ствердити, що і Визволенці, котрі всюди горлають про свої симпатії до національних меньшостий, а особливо підкреслюють ті симпатії до Українців, голосували 17. квітня проти внесенне в справі Луцкевича разом з правицею.

ЖІНОЧІ ВИНАХОДИ

Жіночий Відділ федерального Департаменту Праці обчислив, кілько патентів видано жіночим винахідникам на протязі послідних 133 років і поробив при тім кілька інтересних спостережень. Відносяться вони з одного боку до того, о скільки жінки займаються і займалися винаходами" пожиточних і нових предметів, знарядів, машин, або складників матерій", як очеркує винаходи патентовий закон, а з другого боку з якої области були ті жіночі винаходи.

Отже передовсім показалося, що коли до 1845-го року на пять літ появлялися пересічно два винаходи, зроблені жінками, то в послідних десяти роках було вже пересічно 501 жіночих патентів в рік. Правда, у першім случаю тому незначному числу жіночих винаходів відповідало рівнож незначне число мужеських патентів, а то именно пересічно 1104 на пять літ, та і тепер те відношення не дуже-то змінилося і 501 винаходами жінок відповідає пересічно 34.837 мужеських винаходів в рік. Все таки є деяке поліпшення в користь жінок, бо коли раньше на десять тисяч винаходів було всего 18 зроблених жінками, то тепер на таке саме число припадає 140. 150 а у 1918-ім і 1920-ім році по 170 патентів.

Найбільше винаходів зробили жінки з области домашного хозяйства. За десять літ видано їм 1385 патентів на ріжнородні уліпшення кухонних приборів, пральних приладів, машин до шиття і гачковання і т. п. Винахідницям ріжних улучшень в одягу видано 1090 патентів. в области комунікації, себто автомобілевого промислу, желізниць та пароходів зробили жінки 345 винаходів. Кромі того богато винаходів пороблено жінками в области хліборобства, копальняного промислу, будівництва. торговлі, медицини, мистецтва, а навіть військової зброї і амуниції. 7 улучшень винайшли жінки відносно похоронів, а одна жінка уліпшила чашу, вживану в церквах.

РЕЛІҐІЙНА АҐІТАЦІЯ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

З Ужгорода повідмляють, що в останнім часі дуже шириться баптизм на Підкарпатській Україні. В Мукачеві є досить сильна баптитська церковна організація. Баптизм пришов сюди з Америки з еміґрантами, що вернулись до рідного краю. Крім того аґітують між тамошнім українським селянством православні русофільського політичного типу, суботники й т. инші.

ЛИСТ З ВІДНЯ

Американська поміч стає в пригоді студентам.

Дорогий Брате!

Нині отримав Твій лист і 5 дол. — нині же відписую. Буду відповідати точка за точкою на Твої запити, щоби знова чого не забути. Бо закидаєш мені, що не заспокоїв досі Твоєї цікавости про мій сибірський побут. Здаєсь мені, що мимоходом згадував про це в листах. Підрібно описати годі, бо вийшлаби ціла Одиссея (значить вандрівка волокити!), а на це потреба много часу і паперу.

Картка, яку Ти на самім початку цего шкільного року одержав, писана в переїзді через Чехословаччину. (Як відомо, дорога з Галичини до Відня провадить через Чехослов.). Тому і про рештки галицької армії, які як робітничі відділи досі перебувають на землях Чехослов., не можу Тобі нічого певного сказати. Єсли Тебе це питаннє особливше інтересує — переглядай поодинокі числа двотижневника „Український Скиталець", в якому поміщаються статті про З. У. Н. Р. і її військовість.

Про галицькі вибори згадаю коротко:

Єще як я був в Галичині на феріях, Ляхи підготовлялись до нових виборів. Ходило їм головно, щоби Українці добровільно взяли участь в них (у виборах). Коли побачили, що волею нічого не діпнуть — вхопились найсильства, бруташности. В першу чергу — масові арешти молодої інтелігенції студ. і активнійших громадян. Щоби не попастись також — був примушений скорше оставити Козівку, взглядно Підгаєччину, де я гостив в Козов. учителя народного в Середнім Василя Задорожного, (син Семенового Андрія) брат якого Микола і Сестра Апольонія також в Америці, чи Канаді. Інстинктом відчув я небезпеку, бо в дійсности за пару днів арештували Василя і він бідолаха більше місяця просидів в тюрмі. Мій брат Осип, про якого Ти згадуєш в листі, відсидів більше двох місяців в тюрмі. Бідака готовився до матури семинаріяльної, а тут посіпаки відірвали його від науки і запроторили в тюрму воші кормити. Вийшовши на волю сказав собі, що не хоче добиватись становиска учителя в посіпак, бо при тім необхідно гнути спину і лизати руки (і то чиї, ката лютого!), а він до цего не здібний. Длятого як раз на часі Твій замір прийти йому в поміч, забравши його до Америки. Хлопець здоровий, добре збудований — так що і чорної, тяжшої праці не побоїться. Длятого я еще раз прошу Тебе — розглянься там десь за місцем для него і не зволікаючи за слідуючим листом дай мені якусь певну відповідь. Не згадуючи вже брата, який Тобі зможе особисто відвдячитись, діставшись до Тебе, Ти тим самим і мені зробиш велике добро; бо я переконаний, що брат по короткім часі своего побуту в Америці зможе не лише себе удержати, але і мені прийде з помочию, яка мені так необходима!

Тепер про Сибір. Зимою 1915 року забрали нас 3-ох з Козівки до неволі, мене з братом Осипом і Людвіка Боднарчука — Коло Росолинських). Провадили на етапами, звидили всі головнійші царські тюрми і по 5 місяцях прибули ми на місце поселення — далеко в Сибірських лісах (Тайґа), в село Оса (Іркутської ґубернії). Там проживали ми під дозором поліції аж до революції 1917. року, отримуючи від австрійського правительства по 15 руб. в місяць на життє. З вибухом революції в Росії погіршилось положеннє центральних держав, драхлива Австрія стала хитатись тай Німеччина не дерла так носа в гору. Для нас поломених настала також кріза. Кождий був полишений сам собі на поталу. Хто куда міг — туди кидався, щоби не згинути з голоду. Многі вступали в рос. революц. армію але аж за большевиків (бо Керенський і Колчак не хотіли приймати чужинців). Мені воєнщина не усміхалась, для того я рішився иншими способами добиватись средств до життя; Осип і Боднарчук таки нанялись в солдати, при чім послідний там і згинув. Коротенько, бо місця мало, скажу: на ріжних „попріщах" працював: був наймитом, фризієром, дроворубом, писарем волостним, інструктором і учителем ґімназіяльним, був і завідуючим аптикою. Як бачиш не мало посад перейшов в Сибірі!

Про якого це Дубика Ти згадуєш — не знаю. Єсли то колишній мій шкільний товариш з сільської школи — Микола з Заріки — так я стрічав його пару разів. Він оженений з „нашою" Полькою т. є. латинничкою, яка мешкала коло вуйка Гілька через дорогу (забув фамілію). Ти певно не знаєш, якими завзятими Ляхами поробились всі наші калакуні „косцельні". Вже по „хлопски" ніхто не хоче в дома говорити, а вся ця птиця „цвенькає по шляхецки". В селі тиранія, деспотизм. Царюють: учитель Рутка, війт Валькуф, шинкар Конопніцкі, ксьондз Процек і проча зграя. Що хотять — це роблять. Все проче мусить мовчати, як що не бажає кормити тюремних вуший. От бачиш, які славні часи настали!

На закінченнє еще пару слів про себе: Минувшого року розіслано так звані квестіонарі т. є. фотографічні картки з важнійшими датами з життя біднійших укр. студентів. На мою адресу відчукнувся якийсь добродій, який досі через тутешнє Товариство переслав мені вже 25 долярів. Як тільки дізнаюсь про його адрес в слідуючім листі Тебе повідомлю. Так отже завдяки цему добродієві і завдяки Твоїй доброжичливости я маю можливість вегетації тут на чужині.

Брат **Михайло.**

СЕЛЯНИ НА УКРАЇНІ БОРЮТЬСЯ ІЗ ЗЛОДІЯМИ, А КОМІСАРИ ЇХ ПІДПИРАЮТЬ

В київському дневнику „Більшовик" з 29. березня с. р. читаємо:

Знищимо злодійську банду!

Ще й досі живуть не знищеними наші вороги народа, цебто злодії та грабіжники. В с. Озірщини, Макарівській волости в Київському повіті, з давних давен завелися злодії та грабіжники, які з кождим роком зміцнювалися все більше. Грабунки, вбивства були безупинні. Ватажками бандітсько-злодійської банди це єсть Олександер П. Шевчук, Петро П. Шевчук і Микита А. Шевчук, а Павло Шевчук цеб-то батько Олександра й Петра Шевчуків, це є бог озіриських злодіїв. Ще за старих часів, при царському режимі вони робили багато зла. В 1918 році ці-ж самі бандіти виходили на шляхи й грабили, убивали людий. Багато вони злочинів наробили й роблять. Селянство бачить і знає, що це єсть за елементи в селі, ці самі Шевчуки й инші злочинці, воно не мусить уже мовчать.

Селянство с. Озірщини, досить терпити сором й докори через цих проклятих злодіїв от других сел, бо тільки де скажи, що Озірець, то зараз і кажуть як Озірець, то й злодій, а чесній людині це ганба велика. Справу про крадіжки розслідувано інспектором повітового уголовного розиску й ми страшенно обурені через те, що Бородянський угрозиск дуже став на захист цих злодіїв, проти яких ми виступали й виступаєм кількома селами. А помішник Бородянського угрозиска тов. Подкоржицький звелив назвать всі ці села бандитськими за цих негідних злодіїв, проти яких ми боролись, боремось й будемо боротися. Ми не хочемо мати в селі бандіта, злодія й т. и. Але виявилось, що **тов. Подкоржицький являється укривателем злодіїв,** а ми хочемо знищити їх, бо ми бачимо й знаємо скільки вчипили вони зла, а скільки вони вчинили зла й всяких проступків, що невідомі нашим селянам? Ми вік терпим через них горе й сором. й досить вже цього нам. Нам треба їх знищити, селяне Озірщини!

Лихирський.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПОСОЛЬСЬКОГО КЛЮБУ

До дня 17 квітня с. р. український посольський клюб вніс до уряду 33 інтерпеляції і 30 внесків у ріжних справах своїх виборців. Крім того мали посли до 200 інтервенцій у представників центральної влади у Варшаві і в ріжних інституціях на місцях. Лиш у деяких справах отримано уже відповідь.

ОЛЯРИ ДЛЯ РОДИНИ В КРАЮ

ми вам перешлемо під ґарантією і ваша родина отримає ДОЛЯРИ НА ПОСЛІДНІЙ ПОЧТІ. Не посилайте в листах бо пропадуть. Оплата за пересилку не велика. Також колектуємо гроші з краю за ґрунт і виплачуємо в долярах в Америці.

ШИФКАРТИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ

купуйте в нашім Бюрі. Наші офіса у Львові, Тарнополі, Станиславові і инших містах поможуть вашій родині і заопікуються. До того, ми вам ґарантуємо, що наколиб ваша родина не могла приїхати з якоїсь причини, так ви стратите на шифкарті тільки ДЕСЯТЬ ДОЛЯРІВ. Продаємо шифкарти до краю і полагоджуємо всі ґрунтові краєві справи. По інформації пишіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
(Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)
ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, през.

МАЛІ ФАРМИ $399.

ЗА $399 І ТО НА ВИПЛАТ, КОЖДИЙ ДІСТАНЕ НА ВЛАСНІСТЬ ТАКИЙ 4 КІМНАТНИЙ ДОМОК ГОТОВИЙ ДО ЗЛОЖЕННЯ І ЗЕМЛЮ ПІД ДІМ

Потрібно тільки $50 на початок щоби прийти до власности 5000 кв. стіп землі на огород і годованнє курий і коров. Наші посілости тільки 5 миль з Ню Йорку, у вигіднійшім положенню і танше продаємо як всі інші компанії в стейті Ню Джерзи. Хто зголоситься з родиною готовий до виїзду від години 11. до 3. пополудни, скористає з цеї оферти. Напишіть коли приїдете до:

MR. WINT. BUILDER, Room 244
206 Broadway, New York City

Пашпорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотаріальна.
T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th Street,
PHILADELPHIA, PA.

LUCKY STRIKE CIGARETTE

НАЙЛУЧШІ ЦИҐАРЕТКИ

CUNARD

ЧИ ВАШІ РОДИМЦІ ЇДУТЬ ДО АМЕРИКИ?

Американський конзуль в Ризі приймає тепер аплікації на пашпорти і віза на нову квоту. Кунард Лінія має найпоспішнійші кораблі у світі. Пасажирам з шифкартами Кунард Лінії не треба довго чекати на кораблі, Кунард має представників в Росії опікуючися пасажирами доставляючи їх впрост аж на кораблі.

Кунард Лінія одинока з трема офісами на Україні.
В ХАРКОВІ, ул. Свердлова 53-55
В КИЇВІ, ул. МАРКСА 3.
ОДЕСА, ул. Леніна (Ріхелевська)
ГРОШІ ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ пересилаєся ґарантуючи виплату в американських долярах ЧЕРЕЗ ГОСБАНК

Звертайтесь до корабельних аґентів або до:
CUNARD LINE,
25 Broadway
New York

12 МІСЯЦІВ ДО ЗАПЛАТИ

Заробіть гроші на малі сплати. Родичі часто дадуть першу рату щоб помочи купити RANGER. 44 родів, кольорів і величин. Ціни з фабрики до їздця. Доручення даром, експрес заплачений, спроба 30 днів. Заплата після умови — готівка або сплата.

ГУМИ, лямпи, колеса і другі річи по половині звичайної ціни. Не шліть гроший. Пишіть днесь по великий даром Ranger катальоґ і ціни.

MEAD CYCLE COMPANY
Dep. M-375, CHICAGO
Пишіть до нас нині.

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодернійші електричні апарати.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Житомирського заведення породів і Київського Зайцевського шпиталя.
ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 5th fl., New York.
Tel. Orchard 8121

АКУШЕРКА МАСАЖИСТКА
Американської школи і шпитальна практика. — Порада і поміч.
PAULINE H. KORESKO
713 McLvenie St., Chester, Pa.
Bell Phone 2171

Український Лікар С. КАУФМАН
хронічні і внутренні слабости
111 EAST 7th ST., NEW YORK
Приймає від 1. до 8.30 веч.
Новий офіс в Асторії, Л. Ай.
488 6th AVENUE, ASTORIA, L. I.
Приймає від 9.30 рано до 12. пол.
Telephone: Astoria 2572

ДР. Б. ГОГЕНБЕРҐ
специяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

СПЕЦИЯЛІСТ ДЛЯ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висиленнє нервів, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги.
Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. a Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВІДБУДОВА
В СТАРІМ КРАЮ ПРОДОВЖАЄТЬСЯ

Ваші рідні ожидають на Вашу поміч з Америки.

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ

в долярах почтою і телеграфічно за низьку оплату і виплачуємо долярами в місце замешкання адресата.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ

Поручуємо свої услуги в справах: повороту до краю і приїзду в Америку; виробленя паспортів і афідевітів та полагоджуємо справи нотаріяльні.

Голосіть ся особисто або листовно в рідній мові до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4th ST. NEW YORK

НЕ ТЕРПІТЬ ВІД ревматизму, невральгії, суставових болів, болі в грудях, мускулах.

Натріть трошки

PAIN-EXPELLER

болячі місця аж доки не почуєте теплоти в шкірі— а лагідна пожадана пільга скоро прийде. Правдивий **Pain-Expeller** має АНКОР торговельну марку.

ПРИХОДІТЬ ДО
БРІДЖПОРТ

Здорова сторона, близько виспи, гарне суспільне життє, кошта життєві уміркованi, людяне обходжене у фабриках.

МУЩИНИ И ЖЕНЩИНИ

Здорові тілом, охочих мущин потрібні до Casting Shop, Rolling Mill і подібних робіт. Потрібно кілька женщин до легкої роботи на електричних і ніжних пресах.
Платня і робітничі условія добрі. Нагода до промоції.

Пишіть або приходіть особисто.

E. O. BERG

BRIDGEPORT BRASS CO.
BRIDGEPORT, CONN.

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

Найкоротша дорога до всіх частин
УКРАЇНИ

Кораблі відходять тижнево з Доку 88, North River, при 46-тій ул. В полудне.

Кабіни з 2, 4 і 6 ліжками на всіх кораблях. Великі їдальні, відпочивальні і променади спацерові, виключно для пасажирів 3-ої кляси. Кораблі „Mount Clay", „Hansa", „Bayern", і „Mount Carroll" і „Thuringia" мають також спеціяльні кабіни.

Нові три-трубові кораблі „Resolute", „Reliance" і „Albert Ballin" перевозять 1, 2 і 3-тої кляси пасажирів.

UNITED AMERICAN LINES
39 Broadway, New York
або управнені агенти.

ЩО ТЕПЕР ДІЄТЬСЯ НА УКРАЇНІ?

Як виглядає урядоване большевицьких комісарів?

(З київського дневника „Більшовик" з 1. квітня, 1923).

Спичинецький Волвиконком (на Бердичівщині) на всяку суперечку, що виникає в селах волості, пише відношення з доганою, й обвинувачує в анархизмі. Ось наприклад:

В с. Черемошному повстала суперечка між селкомнезамом і секретарем сельради Аппоневичом. Правда, Аппоневич людина грамотна, розумна але разом досить хитра, і бере хабар. Довго не могли зловити, але вешті зловили. Взяв один хабар 15 п. пшенички, та 35 хун. цукру (бо більше не було), другий і третій по 10 п. Передали справу в Погребиський райугрозиск 2 для розслідування й передачі в суд. Ото-ж то суд буде не раз — думаю собі. Та не так стоїть справа: гр. Аппоневич в сельраді обгризається, як вовк в овечій шкурі.

Сельрадою і сельсходом декілька раз постановлялося о зміні такого шкурника з сельради, а Сільський К. Н. С. так чотирі рази постановляв вимагати від Волвиконкома, заміни Аппоневича, навіть кандідатуру вказали. Але не помогли всі постанови. Всі ці постанови направлено в Спичинецький Волвиконком. Звідти відповіли так: „Ваше село вважається роспущеним, росхлябаним, і анархистським. І коли не припиниться анархія, то я вишлю отряд для подавлення її вкорні, а секретарем сельради вашого села вважається т. Аппоневич і ніхто не має права проти нього виступати". От тобі на, кажуть селяне, **хоть би убирав селян, крав коні та комори, не маємо права „возражать", то краще зовсім не йти ні на які сходи чи зібрання, коли наші постанови не мають значіння.**

Скликається сход для оголошення наказу про регістрацію. Зійшлись, обібрали президію зібрання, послухали наказ, но далі голова зібрання запитує, хто що має сказать по біжучих справах. Усі мовчать. Один сміливіший каже. На віщо тут біжучі справи, коли за балачки по біжучих справах завтра вибіжить отряд, і ми порозбігаємося, хто куди. Ще сміливіший член К. Н. С. Сидір Тарасюк, виступає з докладом про те що не звертають уваги на постанови селянш комнезама, і сельради, і закликає не падать духом, і прохати, щоб Волвиконком вислав одного зі своїх членів для участи на сході, і заслухання скарг на Аппоневича, з проханням викинуть його з членів сельради.

Збори гукають: „Геть зрадливих шкурників з сельради"!

Послали протокола до волвиконкому. І щож? Той розсердився і пише на ньому резолюцію на вкіс: „Волнадзирателю тов. Ричагову, виехать в с. Черемошно, допросив **арестовать созывателей схода, докладчиков и созражателей против тов. Аппоневича".** Надзиратель не гаїв ні хвилинки. **З двома міліціонерами й резиновою нагайкою в руках він вскочив у писарню.**

Він дав наказа „в три счета" доставити граждан Исидора, Павла й Кузьму Тарасюкових, Харитона Мацюка й Павла Полиша, порадившись перед тим з Аппоневичем.

Привели. Знову виходить надзиратель: як ви смієте виступати проти Аппоневича, „я вас в доску загоню"! й стукає нагайкою по столі. Члени К. Н. С. не злякались, попросили не кричать, і бути спокійнішим. Надзиратель сів, написав протокол долиту, налякав судом, але не арештував.

Три доби волнадзиратель в нашому селі верховодив; в того спорцу коняку без ніякого суду відібрав; та дав другому, а того набив без причин, з тим і поїхав.

Волвиконком наче тин що трудно перелізти, а міліція наче скрипучі ворота, що треба мастить, щоб не скрипіли, і легше відчинялись. Аппоневич агітує проти комітетів взаємодопомоги, К. Н. С. боротись не в силах, волвиконком не звертає уваги, за що звичайно Аппоневич їм дякує, а селяне лають. Ось у чому Черемушанська анархія! А була-б і комуна, так з когож брати приклад? Чи з волвиконкома, Аппоневича, чи надзирателя? А колиб при волості, був парком, чи комгурток, або хоть К. С. М., то справа пішлаб инакше.

Вол. кор. К.Н.С. **Т. К. Дигас.**

ФАРМА ПІД ЯРИНУ! **ФАРМА ПІД ЯРИНУ!**

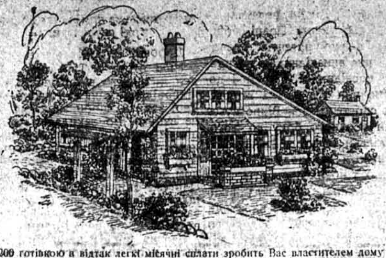

$200 готівкою а відтак легкі місячні сплати зробить Вас властителем дому і фарми під ярину в Farmingdale, Long Island. В Farmingdale є школи, церкви, 18 фабрик де можете дістати заняття. Пишіть або приходіть до: **The Lenox Land & Improvement Co., Room 1003, 110 West 34th St., New York City.** Офіс вітворений в неділі від 11. рано до 1.

СПРАВА СПРОВАДЖЕННЯ РОДИН З КРАЮ ДО АМЕРИКИ

Даємо безплатну пораду як спровадити Вашу родину до Америки. Як не спровадимо, вернемо гроші до 2 місяців.
Продаємо шифкарти на всі корабельні лінії.
Вертаючим до краю даємо осібні каюти.
Висилаємо доляри до краю під гарантією.
За совісну обслугу ручимо.

Управителі Українського Еміграційного Бюра:
В. ГАПАНОВИЧ.

За інформаціями пишіть на адресу:
UKRAINIAN IMMIGRATION BUREAU,
245 Court Street, - - - Newark, N. J.

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВЯТОГО ОТЦА МИХАЇЛА

ЯК ВИ ХОРІ НА ЯКУСЬ ХРОНІЧНУ АБО ДРУГУ ХОРОБУ І ХОЧЕТЕ МАТИ СКОРУ І ПЕВНУ ПОМІЧ — РАДИМО ЗАРАЗ ЗВЕРНУТИСЬ ДО НАШОЇ МЕДИЧНОЇ ЛЯБОРАТОРІЇ. ПИШІТЬ І ПРИШЛІТЬ ГРОШІ МОНІ-ОРДЕРОМ, А МИ СЕЙЧАС ВИШЛЕМО ВАМ ГАРАНТОВАНІ ЛІКИ, КОТРІ ВАМ ЗАРАЗ ПОМОЖУТЬ.

Молодість Бальзам	$5.00
Бальзам на подвиганє в середині	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Кроплі на корчі в жолудку	2.00
Пігулки на конвульсії	5.00
Кроплі до очий від запалення	2.00
Лік на Солітер	5.00
Порошок до усування волося з лиця і тіла	1.00
Волосоріст до пoросту довгого волося	2.00
Вусоріст до пoросту довгих вусів	1.00
Пілюли від ревматизму і простуди	3.00
Масть до натирання від ревматизму	2.00
Жолудковий бальзам від катару жолудка	2.00
Пігулки до очищення жолудка	1.00
Фарба на сиве волосє (на всі кольори)	3.00
Масть на прищі, корости і лишаї	2.00
Геркулес, до скріплення сил і апетиту	2.00
Лік від геморойдів	2.00
Масть до катру в носі	1.00
Кроплі до болю зубів	1.00
Крім і мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на нерви	2.00
Лік від простуди і інфлюенци	3.00
Бальзам до очищення зіпсутої крови	3.00
Пігулки від болю голови	2.00
Порошок на пітніючі ноги	1.00
Лік проти болю в горлі	2.00

КРІМ ВСІХ ТИХ ЛІКІВ, ЩО ТУТ ПОДАЄМО, МАЄМО ВСЯКІ ДРУГІ ЛІКИ ПРОТИ ВСІХ ХРОНІЧНИХ І ЗАДАВЛЕНИХ ХОРІБ. ЗА ВСІ ЛІКИ ДАЄМО ПОВНУ НАШУ ҐВАРАНЦІЮ. ПИШІТЬ ПО КАТАЛЬОГ.

ЯК ВИ ХОРІ НА ЯКУ ХРОНІЧНУ ХОРОБУ ПРИЙДІТЬ СЕЙЧАС ДО НАС А НАШІ ДОКТОРИ ВИЛІЧАТЬ ВАС ЯКНАЙСКОРШЕ З ҐАРАНЦІЄЮ, ПОРАДА БЕЗПЛАТНО. ЇЗДА З НЮ ЙОРКУ ДО НАС БЕРЕ ЛИШЕНЬ ПІВ ГОДИНИ.

ST. MICHAEL MEDICINE COMPANY,
DEPT. SW., CARLSTADT, N. J.

ПЯНА І ПІЯНОЛІ

ВИ КУПІТЬ У НАШІМ СКЛЕПІ НА ДУЖЕ ДОГІДНИХ І ЛЕГКИХ УСЛІВЯХ. МАЄМО ТАКОЖ ВЕЛИКИЙ ВИБІР НОТ ДЛЯ ПІЯНОЛЬ.

ФОНОГРАФИ ВСІХ МОДЕЛІВ І ВИРОБІВ

Вибір великий, кождий може вибрати що хоче. Купіть фонограф тепер, скористайте з наших дуже догідних і легких услівій.

ВСЕГО $1.00 ТИЖНЕВО

Нема другого склепу, в котрім знайшли так добре, що наші Українці люблять і хотять.

БІЛЬШИЙ ВИБІР УКРАЇНСЬКИХ І ДРУГИХ РЕКОРДІВ

Замовлення висилаємо почтою як також рекорди за посліплатою до всіх міст Злуч. Держав. Пишіть по наш безплатний каталог.

EUROPEAN PIANO & PHONOGRAPH COMPANY,
10th STREET & AVENUE "A", NEW YORK, N. Y.

Григорій Кунашевський

Представитель всіх корабельних ліній

НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АҐЕНТ і НОТАР

ПРОДАЖА ШИФКАРТ ДО КРАЮ І З КРАЮ
(Ціна стисло Компанійна.)

СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.

Пересилка Гроший до Всіх Частин Світа.
(Точна-дешева, і під повною ґарантією.)

СОВІСТНА ОБСЛУГА - ЗАГАЛЬНА ПОШАНА.

Повне довіре серед громадян Українців по всіх стейтах Зл-Держав.

По близші інформації звертайтесь всегда на адрес:

G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ДОПИСІ

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.
На поміч Рідній Школі в Рогатині.

Кілька місяців тому Кружок У. П. Т. в Рогатині віднісся до своїх земляків в Америці з Америці з просьбою о матеріяльну підмогу. У відповідь на цей заклик зложили деякі громадяни на мої руки суму $15,00, які свого часу були оголошені у „Свободі". Ці гроші були вислані і одержані Кружком У. П. Т. в Рогатині. Згаданий Кружок зачислив їх яко членську вкладку та надсилає жертводавцям що місяця цікаву і богату змістом часопись „Рогатинець".

Треба надіятись, що всі Українці з Рогатинщини в Америці зроблять тесаме і вступлять в члени Рідної Школи і вже тим самим поможуть в культурних змаганнях своїм землякам. Членські вимоги не великі, а користь чимала, бо крім почуття сповнення обовязку супроти Рідної Школи є ще й особиста користь, — часопись з рідного міста, яка безперечно кождому подобається.

Кромі передше оголошених вступили в члени Рідної Школи в Рогатинщині та зложили на мої руки по одному долярови слідуючі: Максим Пошталян, Джемейка, Н. Й., Явдоха Крамар, Джемейка, Н. Й., Ч. Сокальчук, Ню Йорк, Н. Й., Андрій Басараб, Дмитро Павлишин, Василь Кобрин, Андрій Романів, Антін Когут, Кузь Гриник та Іван Костів, всі з Вейон, Н. Дж., разом $10,00, які вислано до У. П. Т. в Рогатині дня 10. мая с. р. Всім новоприступившим членам в імени Рідної Школи в Рогатині складаю щиру подяку.

О. Білоган.

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ В АМЕРИЦІ

(Допись).

Невідрадна доля кинула нас за океан, та праця наша не скінчилась і не скінчиться так довго, доки не здобудемо самостійної Української Держави. Тому перебуваючи тут на землі Вашингтона, ми повинні використати нагоду і всіми силами помагати старому краєви, доки він не покличе нас знову стати в ряди українських полків і продовжати зачате діло. Праця наша мусить бути організована, а те місце, де перебувати-ме хоч один Український Стрілець, має стати твердинею, де не буде місця для пройдисвітів, неробів, і хрунів.

Яка праця жде нас тут в Америці?

В першу чергу нашим завданнем буде ширити ті ідеї, за які боролась наша армія; удержувати далі з нею тісний звязок; нести поміч нашим інвалідам; і тут на місці виховувати запас для нашої армії. Ми мусимо скріпити Січову Організацію і внести в неї нові сили і працю. Треба готовитись, щоб нові події не заскочили нас знова неприготованими. Покажемо українській суспільности, що в Америці українська армія це одна братня душа, яка має лиш одну ціль — Самостійну Українську Державу.

Як перевести нашу організацію?

Відповідь коротка і ясна. Треба створити стрілецьку сотню, яка обєднувати-ме всіх українських Стрільців, де вони не жили би, в Злучених Державах, Канаді, Бразилії та Аргентині.

Коли число Стрільців збільшиться, організацію поширити і переорганізувати. Вибір виділу може відбутись писменно, бо скликати зїзд не можливо з огляду на розпорошене Стрільців по всій американській території. В Ню Йорку мав би отворитись негайно Стрілецький Комітет, бо там під теперішню хвилю перебуває найбільше Стрільців.

В краю іде організація всіх творчих сил в один фронт, а ми, перебуваючи тут в Америці, поможім це перевести тут.

Памятаймо, що присяга, зложена нашими Стрільцями в Европі, обовязує і нас в Америці.

Стрілець В. Г.

ЗАЯВА

Остим подаю до загального відома кому на тім залежить, що з днем 1-го мая с. р. перестав я працювати в Американсько-Українськім Бюрі в Ню Йорку, а обняв я заряд Інформаційного Бюра під адресою котра звучить:

FOREIGN INFORMATION BUREAU,
144 East 7th Street (напротив парку)
New York City, N. Y.

З поважанєм
17-19 МИХАЙЛО БЕЛЯ.

ПАТЕНТИ

Даром пішлемо наш прегарно ілюстрований патентовий підручник. Пишіть по него днесь по українськи.

В справах патентовання винаходів і продажі патентів звертайтеся з довірєм до скорих і уштивих патентових адвокатів на адрес:

A. M. WILSON, Inc.
310 Victor Building
WASHINGTON, D. C.

ФАРМИ!

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ

в гарній околици близько Ню Йорку. Нові доми на легкі місячні сплати. 3 руми $1350 — $300 готівкою; 4 руми $1575 — $400 готівкою; 5 румів $1800 — $500 готівкою. Вода, газ, електрика, Школа, церква і штори на місци. Пишіть або зайдіть до:

ГРИГОРАК І МЕЦКА,
520 E. 6th Street, New York, N. Y.

ВДОВА хоче продати фарму чимскорше можливо, 145 акрів, 100 акрів чистої землі, 45 грубого ліса і пасовиско, великий огород, велике озеро, новий дім на 12 кімнат і 6 других забудовань, 12 дійних коров, 8 добрих коний, 200 курий, 7 безрог, 10 гусий, 8 индиків, 15 качок і вся нова машинерія, фарма на стейтовій дорозі, 1 миля від великого міста. Ціна $4.000, готівкою $1.500. **Philip Lobor, 274 E. 4th Street, New York City.** 15-18

НА ПРОДАЖ ФАРМА 170 акрів, дім на 10 кімнат і 6 других забудовань, 13 дійних коров, 5 ялівок, 2 коні, 400 кур, 600 курчат, 15 качок, вся машинерія, недалеко міста, школа при фармі. Ціна $4400, готівкою $1500. — Фарма 79 акрів, дім на 9 кімнат, 4 других забудовань, 4 корови, 2 коні, 200 кур, 500 курчат, машинерія, миля до міста, школа при фармі. Ціна $2000, готівкою $900. Голоситися до: **Adam Mikrutt, 103½ St. Marks Pl.,** Іст 8-ма ул. коло 1-ої Еви, **New York City.** 09-34

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

Фарма в нюйорськім стейті, 116 акрів, в самім місточку. Дім з 8 кімнатами і штором зараз коло школи, 40 акрів виробленої землі, 25 ліса добірного дерева, проче пасовиско; 3 корови, 1 кінь, 100 курий, 4 свиний. Через фарму перепливає потік. Ціна 2.000 дол., готівкою 1500 дол.

Фарма, 100 акрів чистої орної землі з малим лісом добірного дерева. Дім з 10 кімнатами, 15 мінут ходу від стації. Вода є в домі і в всіх будинках. Всі будинки нові. Є вся потрібна машинерія. Є 8 коров, 2 коний, 100 курий. Фарма мусить бути продана задля незгоди партнерів. Ціна 4200 долярів, готівкою 2500 дол. 99—

Ukrainian Business Exchange,
245 Court Street, Newark, N. J.
Phone: Market 3541.

ПО ПРИЧИНІ ВИЇЗДУ

продається 120 акрова фарма (80 акрів управної землі а 40 акрів грубого ліса), дім на 9 кімнат, стодола, стайня, 2 курники, хліви на безроги, 7 коров, 2 коні, 150 курий, 4 безроги, 3 гуски, голуби, ріка в своїм лісі, нові господарські машини, три милі від стації Saratoga Spring, N. Y. Ціна $6,000, готівки потреба $2.500. Дальших пояснень уділить 11,14,17

МЕТОДІЙ ПОСАЦЬКИЙ,
505 West 147th St., New York City

ПОТРІБНО

виливачів, токарів, отісувачів і робітників в сталевій фабриці, виливарні, яка знаходиться у полудневій стороні міста, де робиться легку і середну роботу. Фабрика, виливарня, є ясна, вентиляція добра і вповні заосмотрена в умивальні і купальні. Доїзд до фабрики добрий з будькотрої сторони міста і доокопличних місцевостий. Голоситися впрост до фабрики.

BURNSIDE STEEL CO.,
92nd St. & Kimbark Ave.,
Chicago, Illinois.

NGL
NORTH GERMAN LLOYD

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ

для Ваших приятелів і родини на Україні через БРЕМЕН.

Уповномочена лінія українським урядом для емігрантів.

За тикетами і другими інформаціями пишіть до

NORTH GERMAN LLOYD
14-16 PEARL ST. NEW YORK
або до котрого небудь уповажненого агента.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

Для Народних Домів, читалень як також і приватних хат.

ВЕЛИКИЙ КОЛЬОРОВИЙ ОБРАЗ
28x22 ЦАЛІВ

БОГУН ПІД БЕРЕСТЕЧКОМ 1651 Р.

репродукція славного маляра Івасюка.

ЦІНА $2.00.

Замовлення слати на адресу:

SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую свого вуйка **ГРИНЬКА ДИНЕК** з села Рогізна, повіт Самбір, Гал., котрий перебуває довгий час в Америці. Хтоби о нім знав або він сам, прошу написати до: **Ludwika Pasławska, замужна Woroneczak, 903 N. Parish St., Philadelphia, Pa.** 16-17

ПОШУКУЄСЯ БУХГАЛЬТЕРКИ до провадження бізнесових книг і кореспонденції. Зголошення до: **Kusoff & Turansky, 47 E. 9th St., New York, N. Y.** 16-19

ПОТРІБНО РОДИНИ, муж щоб був добрий шофер і механік, жена щоб зналася на домашній роботі. Добра платня і добрий дім. Голоситися **Chauffer, c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J.** 15-18

ХТО ХОЧЕ ЛЕКШЕ ПРАЦЮВАТИ і більше заробити, най купить добрий інтерес, котрий приносить $800.00 чистого риску місячно. Добрий також для двох спільників. Проба дозволена. Голоситись: **Business, c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J.** 17-19

НА ПРОДАЖ бучерня і гросерия. Інтерес вироблений. Продається по причині слабого здоровля. 15-20

Голоситися під число
408 Grove St., Jersey City, N. J.

OWOSSO SUGAR COMPANY,
Owosso, Michigan

потребує фамілій до роботи при цукрових буряках протягом літнього сезону. Ми платимо $23.00 від акра і даємо безплатне помешкання з огородом. Також платимо переїзд за Вас і Вашу родину з Вашої хати на місце праці. Наш представник відвідає Вас у Вашій хаті. Будьте готові до виїзду на 23. мая. Пишіть до: 17-18

MR. G. F. STRABA,
Hotel Savoy, East Park & Mulberry St., Newark, N. J.

НА ПРОДАЖ РЕСТАВРАНТ

Голоситися до властителя
ALEX LEWICKY,
173 Poplar Street,
Philadelphia, Pa. 17-19

ПОТРІБНО
ДВАЙЦЯТЬ РОДИН ДО ЦУКРОВИХ БУРАКІВ

23-го мая відїде послідний транспорт, котрого дорога буде оплачена з стейту Пенсилванії до Owosso Sugar Company, Owosso, Michigan. Родини, котрі знаються на роботі коло цукрових бураків і хотять дістати заняття, нехай сейчас пишуть до

HENYR SMETANA,
Fort Pitt Hotel, Pittsburgh, Pa.

Платимо $23.00 від акра, даємо помешкання і перевіз цілком безплатно. 16-18

НЕБУВАЛА НАГОДА.

Для покінчення продажі оферую по надзвичайно низькій ціні послідних 29 лот, які надаються для будівничих і для спекуляції. В неділю 20. мая буду на місци цілий день в Brooklyn, East New York, Crescent Street і Hegeman Ave., а в тижни в офісі щоденно до 5-ої години. 16-17

LOUIS SPOONER,
No. 1 Union Square, New York City

НА ПРОДАЖ
інтерес продажи леду і вугля.
Продається по причині виїзду до другого міста. 16-17
Бизнес вироблений і добре їде.
Голоситися під ч.
463 Henderson St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР!

WILLIAM LAZAREK, український детектив, котрий полагоджує справи по Злучених Державах і Канаді, подає до відомости, що буде уділяти всякі поради цілком дармо для своїх людий як в цивільних так карних справах.

По інформації голоситися особисто до бюра від години 9. до 11. рано. Можна також писати за порадою, залучаючи 2 цнт. марку на відповідь.

Адреса:
29 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

ДІСТАНЕТЕ ЛИШЕНЬ В НАС

Коли хочете вчитися магії, хочете довідатися про богато цікавих таємниць, хочете забути Ваші денні клопоти, пишіть до нас по книжку котра roскаже Вам про астрольогію та инші цікаві річи, залучаючи 4 цнт. марками на пересилку. Адресуйте: 17—

THE IDEAL MAIL ORDER HOUSE,
29 E. 7th Street, New York City

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

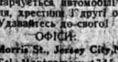

Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
45 Prospect Ave. Bayonne, N.J.
Telephone 540